

- **Malo poezije**

Odabrani stihovi iz romana Branke Gajović

Stihovi su sastavni delovi određenih monologa i dijaloga.

1. Stihovi iz romana **Tvoja tajna**

Ljubav je
mladalačko, plahovito, stihijno, lako
al' tako bezgranično radovanje;
zrelo, postojano, strasno, vrelo
al' smelo tajno verovanje;
pozno, utišano, verno, lasno
al' kasno nežno milovanje

2. Stihovi iz romana **Razgrni uvelo lišće**

Kad iz sebe ispustiš dah
kad kaput života zbačiš
i telo postane ti prah,
tad duša tvoja odleti
i u nebesa se vine,
sve tvoje postaje tuđe zabadava
sem zvezde tvoje što sine
i sjaji večno iz tmine
i trag tvoj čuva od zaborava.
Veruj, iako verov'o nisi
dok ti je života bilo žao,
da živiš koliko ti je dato
da živima lepo društvo činiš,
i da traješ koliko si im dao!

3. Stihovi iz romana **Zemunske ljubavi**

Iz stotinu vrela
gde se ljubav pije
gasio sam žeđ
i vlažio usta,
al' mira ne nađoh,
ni leka, ni veka,
jer nikad me vatra
prve žeđi, srećo,
ostavila nije...

Tvoja su sva prostranstva sveta!
Nema ni travke, rose, ni cveta
što jutra čine prozračno lepa
da čovek ne nosi k'o zov sreći
kad večnost u trenutku zaspi
a ti je budiš ne hoteći...

4. Stihovi iz romana **Zna Zemun**

Ne busajte se u grudi
ako u njima ne kuca
srce milostivo.
Ne gordite se pobedom
izvojevanom na tuđoj mucu.
Ne krivite druge
zbog poraza vlastite sujete.
Ne kunite dužnike svoje
kad i sami dugujete.
Ne šapćite molitvu Bogu
za spasenje
ako ga i dalje psujete.
Nađite bližnjega koga
il' dušu srodnu
da zajedno drugujete.
Ne klanjajte se Svevišnjem
na kraju svoga vremena.

Ne žalite se Gospodu
u gnevu, patnji il' očaju.
Vaše je vreme za molitvu
od klijanja vašeg semena.
Kad zagrme nebesa
i kucne vasseljenski čas,
zaboravite na obmanu
zaludnog maštanja,
prinesite na oltar tad
crni talog sa dna
sopstvenoga bića,
zaboravite sve što je zemno.
Od Svevišnjeg ne tražite ništa
sem praštanja.

Kad srce varku snova ne poznaje više,
kad vedre misli nestanu bez traga,
kada pena nade zasvagda iskipi,
kada vesnik tuge kroz zloslut proviri,
kad se luda glava konačno umiri,
kad se davne rane neprobojne skore,
kada dan pred tminom zaždi, gasne, tone
a besanje nedri svoje strašne more,
kad me bele zore ne mogu da bodre
jer svitanja za me više ne postoje,
kad zvuci tišine jedino predstoje,
kad me svemir zove da u njemu zaspim,
kada vere nemam, za šta da se spremam?
Šta dalje da slutim?
Kome da se molim?
Čemu da se nadam?
Koga ću da volim?

Kada pozni život
trošnu pređu stanji
pa um prazoslovi,
zagonetke sveta
svlače se i nude
vlastitu suštinu
da je mudri kude.
Kad treptaja duše
gotovo da nema,
ni vapaja, žudnje,
nit ikakvih sanja,
kroz stisnute zube
cedim reči šture
čistog pokajanja.

Nezadovoljstvo ne nastaje tamo gde je sve u redu. A šta nije u redu? I otkud tolika čežnja da se Petar vrati? Ko to zna? Zemun zna.

Odleteše sinje ptice, sinje ptice kukavice,
preko voda, njiva, gora, preko sela i gradova
u daleke zemlje sveta, bez pozdrava i zaveta
što dalje od zavičaja, starostavnih običaja,
da se skrase, gnezda sviju, udome se i sakriju.
Za kajanje ko još mari! Za zablude još je rano!
Odlučio crni gavran da proživi samohrano.
Bez kajanja, gordog lica, hvalila se graktalica:
„Nisam blesav da me tišti besparica, strah od gladi,
Murta Kurtu kad prevvari pa smenjuje sve u vladi.
Neću da se snovi ruše, razmirice da me guše.
Neću da me lanci stežu, okovima da me vežu,
da podnosim dušegupku, da pripadam starom klupku,
ni da slušam stare priče, naklapanja i himere,
da rešavam zagonetke, političke zavrzlame,
stare svađe, nove vere, bez zaloga i bez mere,
nit da branim oberučke istorijsko prekrajanje,
obećanja puna slame, samo ludom radovanje.
Neću više da mi sude, da mi silom zakon nude,

nit da trpim bespomoćno „štap i šargarepa“ pravdu.
Neću da mi kapu kroje, zalogaje da mi broje,
nit narodne predrasude da mi život upokoje.
Zato hoću da odletim sada kada vetar duva,
kada Jova sve iznova vrti kolo naokolo,
pa još „svetski faktor“ pride kvari nadu, stalo laže,
obećava svetsku sreću, dozlaboga oči maže.
Nisam lud da sve to trpim, da se borim s vetrovima,
da se mlatim i dovijam, da se gnjavim i povijam,
od danas do sutra živim i s nemoći da se mirim.
Oj, Zemune, još te volim, ne ljuti se, grade rodni,
čuvaću te ja u srcu, al' se žurim, blagorodni!“

Zemun mirno prati ptice, sinje ptice kukavice:
„Doći ćete, mili moji,
bez poziva, prazne duše,
kad stomake napunite,
kad se sveta nasitite,
kad za mrenje dođe vreme
da skinete sramno breme.“